12. PRISĂCARU. (2012). Drept procesual penal. Partea generală. Chișinău: Tipograia Centrală.

13. Regulation on Artificial Intelligence. Available at: https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/artificial-intelligence/ .

14. SAUD A. (2023). Criminal Liability about the Use of Artificial Intelligence: Investigating the Actus Reus Element of AI-driven Technology. American Journal of Law , pg. 1-25.

15. STĂNILĂ. (2020). Inteligența artificială, dreptul penal și sistemul de justiție penală. Amintiri despre viitor. București: Universul Juridic.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ АВТОМАТИЗАЦІЇ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Грезіна Олена Миколаївна
доктор філософії в галузі права,
доцент кафедри кримінального аналізу
та інформаційних технологій
Одеський державний університет внутрішніх справ

Динамічний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій зумовив фундаментальну трансформацію методів збору, обробки та інтерпретації даних у наукових і прикладних дослідженнях. Ключове місце у цих перетвореннях посідає штучний інтелект (ШІ), що перетворився з вузькоспеціалізованого інструменту автоматизації на повноцінний когнітивний засіб підтримки аналітичної діяльності людини. Сучасні технології ШІ — зокрема методи машинного навчання, глибокі нейронні мережі та великі мовні моделі — уможливлюють опрацювання масивів неструктурованих даних, виявлення прихованих закономірностей і формування аналітичних висновків у режимі, близькому до реального часу, що принципово змінює продуктивність аналітичних процесів.

Дослідження засвідчують, що інтеграція ШІ до аналітичних процесів відбувається найактивніше у сфері управління знаннями та обробки інформаційних потоків. Управління знаннями стало однією з функцій найбільшого задокументованого рівня застосування ШІ. Показовим є те, що серед найпоширеніших практик

виокремлюється автоматизація захоплення, обробки та передачі інформації — тобто саме ті операції, які традиційно становлять основу аналітичної роботи: верифікація джерел, структурування даних, формування зведених звітів. Таким чином, ШІ виступає не лише засобом пришвидшення рутинних процедур, а й повноцінним інструментом підвищення якості аналітичних рішень [2].

Одним із найбільш затребуваних напрямів автоматизації аналітичної діяльності є обробка відкритих джерел інформації (OSINT — Open Source Intelligence). Аналітичні системи, що базуються на ШІ, здатні в автоматизованому режимі збирати, верифікувати та класифікувати відомості з різнотипних відкритих джерел — соціальних медіа, геопросторових баз даних, відкритих реєстрів та мережевих ресурсів. Думчиков М. О. у своєму дослідженні 2025 року обґрунтовує, що технологія AI-assisted OSINT істотно підвищує ефективність аналітичної діяльності завдяки автоматизації алгоритмів перевірки достовірності інформації та формуванню багаторівневих систем збору й верифікації даних [1]. Такі інструменти демонструють особливу ефективність у контексті протидії дезінформаційним кампаніям, де оперативність і точність аналізу набувають критичного значення.

Поряд із практичними здобутками, автоматизація аналітичної діяльності засобами ШІ породжує низку концептуальних і методологічних проблем. Насамперед, постає питання про рівень довіри до автоматизованих аналітичних висновків у порівнянні з результатами експертної діяльності людини. Технології ШІ характеризуються непрозорістю процесів прийняття рішень («чорна скринька»), схильністю до алгоритмічних упереджень і можливими похибками при обробці контекстуально складних або суперечливих даних.

Окремої уваги заслуговує питання автоматизації когнітивних аспектів аналітичної діяльності, що традиційно вважалися прерогативою людського інтелекту. Сучасні агентні системи ШІ здатні самостійно формулювати гіпотези, планувати послідовність аналітичних операцій і адаптувати стратегію дослідження залежно від проміжних результатів. За оцінками галузевих аналітиків, у 2025 році 29 % компаній вже використовують агентний ШІ, тоді як 44 % планують його впровадження протягом найближчого року. Зазнаена тенденція свідчить про поступовий перехід від ШІ як допоміжного інструменту до ШІ як повноправного учасника

аналітичних процесів, що потребує перегляду традиційних моделей організації інтелектуальної праці.

Узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що штучний інтелект сформувався як системоутворювальний інструмент автоматизації аналітичної діяльності, що забезпечує якісно новий рівень ефективності роботи з даними. Водночас масштабне впровадження ШІ в аналітичні процеси потребує комплексного підходу, який поєднує технологічні рішення з правовим регулюванням, етичними стандартами та розвитком відповідних компетентностей аналітиків. Перспективним напрямом подальших досліджень є розроблення методологічних основ гібридних аналітичних систем, у яких штучний інтелект і людський експерт функціонують як взаємодоповнювальні компоненти єдиного процесу прийняття обґрунтованих рішень.

Список використаних джерел:

1. Думчиков М. О. Відкрита розвідка (OSINT) у протидії інформаційним війнам: аналітичні інструменти та правові межі. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2025. Т. 2, № 6. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.2.43

2. Форос Г.В., Калугін В.Ю., Грезіна О.М. Методологія кримінального аналізу в умовах зростання кіберзагроз. Юридичний науковий електронний журнал. № 11/2025.С. 356-359. https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-11/74

ІНТЕГРАЦІЯ OSINT В СИСТЕМУ КІБЕРБЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ: СТРАТЕГІЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

Демедюк Сергій Васильович
кандидат юридичних наук, доцент
Національна академія СБ України
Інститут дослідження кібервійни

Інформаційна відкритість сучасного цифрового середовища відкриває безпрецедентні можливості для збору, аналізу та інтерпретації даних, що формуються у відкритих джерелах. Open Source Intelligence (OSINT) перетворюється на невід'ємний інструмент забезпечення національної безпеки, а його інтеграція в систему кібербезпеки держави – на стратегічне завдання в умовах гібридної війни,